

Tí gjørdi Løgtingið av at broyta lógina, so at fiskidagatalið í roynd og veru er sett fyri 12 mánaðir skeiðið fram til 31. august 2018, hóast fiskiárið av lógar tekniskum orsökum bert er sett fram til árslok 2017.

Blandað skipan

Hesi viðurskiftini hava við sær, at umsitingarlaga skal myndugleikin arbeiða eftir tveimum skipanum í 2018.

Sum lógaruppskotið leggur upp til, so eru tað fleiri viðurskifti, sum eftirlit skal halddast við eftir nýggju lógini, enn tað skuldi – ella var gjørt – í lógini, sum er galdandi í dag.

Umsitingarlaga fer skipanin at krevja meira fólk enn tað, sum er galdandi í dag.

Umframt at halda skil á veiðurættindunum, skal skipanin eisini í størri álvara ansa eftir hvør eigur einstøku skipini.

Lógin leggur klárt upp til, at føroyingar skulu eiga veiðurættindini og at útlendingar skulu úr skipanini í seinasta lagi um seks ár – íslendingar fáa tó eina skiftistíð uppá sjei ár.

Eitt annað sum kemur afturat lógini um fyrisiting av tilfeingi, er lógin um veiðugjald.

Hon er heldur ikki endaliga samtykt enn, men tann lógin fer at krevja eina heilt aðra roknskaparskipan afturat tí, sum longu er í dag. Hendan skipanin skal tryggja, at almenni kassin fær tað, sum lógin ásetir at hann skal hava.

Tey sum finnast at hesi skipanini siga, at hetta verður ein sera torfør skipan, tí gjaldið verður ásett beinanvegin, men sjálv avrokningin verður ikki gjørd fyrr enn meira enn eitt ár seinni.

Hetta er ætlað, sum ein skipan, sum líkist fyribilsskattaskipanini. Her er tað bara soleiðis, at viðurskiftini á marknaðinum kunnu broytast í mun til tað ásetta gjaldið – bæði uppeftir og niðureftir.

Uppboðssøla

Nú framvegis, tá ið hesar reglur verða skrivaðar, er ongin semja um, hvussu stórir partur av teimum kvotum, Føroyar eiga og hava, skulu seljast á uppboðssølu.

Lógaruppskotið um fyrisiting av tilfeingið sigur, at 25 prosent skal seljast um eina almenna uppboðssølu. Harumframt skal landsstýrismaðurin ráða yvir sjei prosentum sum menningarkvotu.

Serliga í uppsjóvarvinnuni og hjá trolarunum, sum royna í Baranthavinum, verður funnist at hesum partinum av uppskotinum.

Reint praktiskt hevur hetta við sær, at tann tillutaði parturin av kvotunum minkar 32 prosent – altso ein triðing av tí hesi skipini hava nú.

Skulu tey tryggja sær størri part, so skulu tey keypa rættindini á uppboðssølu.

Sum nevnt aðrastaðni fer lógin um sjófeingi at kosta meira í umsiting.

Í viðmerkingunum til lógaruppskotið verður sagt, at við lógaruppskotinum fylgja øðrvísi krøv og treytir til umsiting og eftirlit, sum føra við sær størri byrður í umsitingini av lógini og harvið størri tørv á figging.

Uppskotið ber millum annað í sær uppboðssølu av veiðurættindum, nýggja kvotuskipan, umsitingarætlanir, herdar reglur um at veiða skal upp á land í Føroyum, og herdar reglur um útlendskan ognarskap og kapital.

“Tað er trupult neyvt at áseta meirútreiðslur av uppskotinum, men øktu krøvini til eftirlitið gera, at nógv meira peningur má setast av til eftirlit, bæði til skip, manning, eftirlitsfólk og skrivstovufólk.”

Politiska skipanin dumpikaraktar í fiskivinnunýskipan

Eftir 10 árum finst enn ongin semja um, hvussu fiskivinnuskipanin fer at síggja út eftir 1.januar

Vinnan hevur bíðað í 10 ár eftir politisku skipanini, sum enn ikki er komin á mál.

Árni Gregersen

GREINING: Hendan samgongan setti sær fyri at skipa fiskivinnuna av nýggjum.

At hetta skuldi gerast hongur saman við, at samlaða politiska skipanin í 2007 avgjórði at seta lógina um vinnuligan fiskiskap úr gildi 31.desember 2017.

Enn er ikki komið á mál.

Hendan samgongan hevur verið fyri ógvuliga hörðum ákoyringum frá andstøðuni, umframt at vinnan – ofta av ymsiskum orsökum – hevur víst uppskotinum um nýskipan frá sær.

Ein kann eisini av røttum siga, at samgongan hevur duga sítt politiska handverk ómetaliga illa.

Tá ið stórar lógarbroytingar skulu gerast – og sum í hesum føri í høvuðsvinnuni – so er fyrsta kravið, at samgongan sjálf semist um, hvat skal gerast.

Tað er ikki hent í hesum føri.

Líka síðani fyrsta dag hevur stríð verið innanhýsis um ymisk viðurskifti í nýggja uppskotinum. At kjak er um eina so kollveltandi broyting er heilt náttúrligt, men almenningurin hevur sæð eina uppgerð í samgonguni, sum neyvan er sædd fyrr.

Tað kunnu vera ymiskar orsøkir til ósemjurnar, men tað var ikki gamalt, at tá ið talan var ymisk stórmál, at samgongan so fer út um geilar at kjakast um innihaldið.

Sæð í bakspeglinum, so eru helst tvey álvarslig mistøk gjørd.

Samgongan hevur ongantið megnað at “selt” nýggja uppskotið í samgonguni. Leiðararnir hava ikki dugað nógv væl at geva einstøku tingfólkunum beinleiðis ognarskap í uppskotinum.

Við øðrum orðum hava leiðararnir ikki dugað nógv væl at kunna millum teirra, sum í seiansta enda skulu samtykkja skipanina.

Hitt er, at alar broytingar hjá vinnuni verða gjørdar í einum.

Tá ið tað er sagt, so er tað eyðsýnt, at hetta er ikki nøkur løtt uppgáva.

Undanfarna samgonga royndi at putlast við tað sama, men har bar so als ongan veg. Eisini har var beinleiðis opið stríð millum Fólkaflokkinn og Sambandsflokkinn. Tað endaði við, at tá ið vit komu til valið í 2015, var onki hent, men klokkan gekk framvegis og endaliga evstamarkið nærkaðist enn skjótari.

1.januar 2018 er ongin lóg um vinnuligan fiskiskap. Kann vera,

at lóg um fyrisiting av sjófeingi er samtykt, men spurningurin um, hvat hendir, verður lógaruppskotið ikki samtykt, stendur opin.

Tá ið ongin lóg er, so liggur flotin, men soleiðis verður tað ikki. Áltíð á tey fólkavaldu er hóast alt so mikið, at Løgtingið í endanum av komandi mánaða ger okkurt, so flotin ikki liggur við bryggju í 2018.

Tað gevur als onga meining. Fiskivinnan er hildin fyri gjøldur í drúgva tíð. Fiskivinnan eigur sjálvandi eisini ein part av skuldini, men fyrst og fremst er tað politiska skipanin.

So til spurningin hjá Kára P. Højgaard, Sjálvstýri, um hvat hendir:

Tað er upp til okkara háttvirda Løgting at taka støðu til. Tá er spurningurin so avgerandi, at hann ikki kann liggja í hondini á landsstýrismanninum við fiskivinnumálum.

Tá ger Løgtingið eina fyribils lóg so flotin sleppur at fiska – politiska skipanin at rudda upp.

Men higartil fær ein óbúgvinn politisk skipqan dumpikaraktar fyri handfaringina av fiskivinnunýskipanini.

Høgni Hoydal, landsstýrismaður við fiskivinnumálum, hevur í skrivandi stund ikki semju í samgonguni fyri uppskotinum um fyrisiting av sjófeingi.